

Virtuaalimuseon esineisiin tutustuminen

5. Esineet ennen vanhaan (Tehtävä sovellettavissa eri ikäryhmille)

Oppilaat katselevat kuvia virtuaalimuseon vanhoista esineistä ja tutustuvat niihin opettajan johdolla. Katselutuokiota voidaan teemoittaa aihepiireittäin tutustumalla vain tiettyjen aihepiirien esineisiin. Teemoihin voi tutustua myös pieniryhmien avulla.

Esineistä voidaan keskustella esimerkiksi seuraavien kysymysten avulla:

- Mitkä esineet ovat edelleen käytössä? Mitkä eivät?
- Mikä nykypäivän esine on korvannut vanhan esineen?
- Missä olet tavannut sinulle tutut esineet?
- Mitä esineitä et ole ennen tavannut?
- Mitkä ovat mielenkiintoisia esineitä? Mitkä tekee niistä kiinnostavia?
- Milloin esineet ovat olleet käytössä?
- Mikä on vanhin esine minkä löysitte? Entä uusin?
- Kuka esineitä on valmistanut?
- Mihin esineitä on käytetty?
- Miten esine toimii?
- Mitä tarkoittaa inventointinumero?

6. Tuttu ja tuntematon esine (Sovellettavissa eri ikäryhmille)

Etsi virtuaalimuseosta yksi esine, joka on sinulle ennestään tuttu. Minkä esineen löysit? Missä olet tavannut kyseisen esineen? Etsi virtuaalimuseosta esine, jonka käyttötarkoitusta et tiedä, mutta joka herätti mielenkiintosi. Minkä esineen löysit?

Käykää muiden oppilaiden kanssa yhdessä läpi mitkä esineet olivat tuttuja ja missä niitä esineitä nähneet. Mitkä esineet herättivät mielenkiintoa, joiden käyttötarkoitusta ette tiede? Etsikää esineistä lisää tietoa Internetin ja kirjallisuuden avulla. Mitä mielenkiintoista löysitte?

Mistä johtuu, että toiset esineet ovat tutumpia kuin toiset?

7. Esineet ja niiden käyttötarkoitukset (Soveltuu eri ikäryhmille)

Virtuaalimuseosta valitaan opettajan johdolla esineitä, jotka tulostetaan paperille. Esineiden käyttötarkoitus tulee selittää muulle ryhmälle. Pohditaan, mikä esine mahtaa olla kyseessä ja mihin sitä käytetään. Esineistä ei vaadita pohjatietoa. Ajatuksena on, että esineen oikeat käyttötarkoitukset käydään läpi esittelykierroksen jälkeen. Tehtävä voidaan suorittaa yksin, pareittain tai pienryhmissä. Vaikeustasoa voi vaihdella ikäryhmän mukaan.

8. Esineen kuvailu piirustustehtävänä (7.lk –lukio)

Oppilaat jakaantuvat pareittain ja istuutuvat vierekkäin tietokoneen äärelle Oppilas A kääntää katseensa pois tietokoneelta niin, että ei näe tietokoneen ruutua. Oppilas B etsii virtuaalimuseosta kiinnostavan esineen. Oppilas B kuvailee esineen oppilas A:lle mahdollisimman tarkasti ilman, että paljastaa mikä esine on kyseessä. Oppilas A piirtää ja värittää esineen kuvailun perusteella.

Esineestä pyritään kuvailemaan:

- koko ja muodot
- materiaalit ja pintarakenne
- värit
- muut erikoispiirteet
- esineestä lähtevät äänet ja hajut

Piirtäjä voi arvata mikä esine on kyseessä, kun piirustus on valmis. Onnistuiko arvaus? Tutustukaa alkuperäiseen museoesineeseen. Kirjoittakaa piirustuksen viereen esineen inventointinumeron ja nimen. Vaihtakaa rooleja. Kun kaikki oppilaat ovat tehneet tehtävän, asettakaa kuvat esille kaikkien nähtäväksi. Esitelkää muille oppilaille esineenne ja keskustelkaa millaiselta tuntui kuvailla esinettä ja miten helppoa tai vaikeaa oli arvata, mikä esine on kyseessä.

9. Esineen kuvailu adjektiivein (5.-6.-luokat, yläkoulu, lukio)

Oppilaat jakaantuvat pareittain ja etsivät virtuaalimuseosta heille yhden yhteisen mielenkiintoisen esineen. Kumpikin pareista kirjoittaa ylös 6 adjektiivia, jotka parhaiten kuvaavat esinettä. Sanoja ei kerrota kirjoitusvaiheessa ääneen. Käyttitekö samoja adjektiiveja? Lukekaa esineeseen liittyvät tiedot kuvan alta.

Tehkää runo, joka kertoo esineen käytöstä. Käyttäkää runossanne ainakin kuutta esittämäänne adjektiivia. Runon luomisessa saa käyttää mielikuvitusta. Jos ette tiedä esineen käyttötarkoitusta, voitte vapaasti keksiä sellaisen. Esitelmää muille oppilaille esineenne ja siihen liittyvä runo.

10. Kierrätystä ja tuunausta (Sovellettavissa eri ikäryhmille)

Oppilaat etsivät virtuaalimuseosta esineen, jonka he voisivat ajatuksena ottaa omaan käyttöönsä. Esine piirretään uudessa ympäristössä. Mihin käyttöön esine otettaisiin?

Jos mielenkiintoista esinettä ei löydy, etsitään esine, joka on oppilaan mielestä "pientä tuunausta vailla". Piirrä tuunattu esine. Vain mielikuviutus on rajana!

Esitelmää piirustukset. Keskustelkaa esineiden uusiokäytöstä ja kierrättämisestä. Onko oppilaiden kotona jotain vanhaa mikä on otettu uudelleen käyttöön?

11. Vanhan ajan Ostos-TV (yläkoulu ja lukio)

Luokka jaetaan pienryhmiin. Opettaja valitsee kullekin ryhmälle esineen virtuaalimuseosta, josta oppilaat tekevät vanhan ajan televisiomainoksen. Mainoksesta tehdään mahdollisimman houkutteleva, kuten nykypäivän Ostos-TV:ssä. Mainos suunnataan sen ajan kuluttajille, jolloin esine on ollut käytössä.

Suunnittelussa kannattaa ottaa huomioon seuraavat asiat:

- Mihin esinettä käytetään?
- Miten esine parantaa elämää?
- Mikä on esineen myyntivaltti?
- Ketkä esineitä voisi ostaa, kohderyhmä?
- Hinta- ja yhteystiedot?

Myyntiteksti kirjoitetaan ylös ja luetaan ääneen muille ryhmille. Mainoksesta voi tehdä myös näyttävämmän mainosplakaatin. Mainos voidaan myös kuvata videokameralla, jolloin muutakin rekvisiittaa voi hyödyntää.

12. Tunnista esine (Sovellettavissa eri ikäryhmille)

Virtuaalimuseon esineistöön tutustutaan omatoimisesti seuraavien monivalintakysymysten avulla. Kysymykset voidaan esittää myös oppitunnin lopuksi kokeen muodossa tai leikkimielisenä testinä. Opettaja voi laatia myös itse omia kysymyksiä ja vaihdella näin vaikeustasoa. Kun oikea sana on löytynyt, voidaan esineestä etsiä kuva/kuvia virtuaalimuseosta tai muun lähteen kautta.

Monivalintakysymykset, valitse seuraavista oikea vaihtoehto:

1. Mitkä näistä laitetaan jalkaan?

- A) Tuohivirsut
- B) Tuohipursut
- C) Tuohivirnet
- D) Tuohikirsut

2. Mitä työvälinettä käytettiin voin tekemiseen?

- A) Purnu
- B) Kormu
- C) Kirnu
- D) Hirmu

3. Mitä käytettiin viljan leikkuussa?

- A) Karppia
- B) Saha
- C) Sirppiä
- D) Saksia

4. Missä vilja puitiin?

- A) Riihessä
- B) Raahessa
- C) Aitassa
- D) Tuvassa

5. Mikä oli myytävän viljan mitta?

- A) Pakka
- B) Koppa
- C) Kappa
- D) Pokka

6. Millä kahvi ennen keitettiin?

- A) Padalla

- B) Pannulla
- C) Kahvinkeitinillä
- D) Kahvia ei keitetty, vaan se ostettiin kahvilasta

7. Mikä on nimeltään puusta tai nahasta valmistettu esine, josta nautittiin ennen esimerkiksi vettä tai piimää?

- A) Keili
- B) Meili
- C) Leili
- D) Peili

8. Mihin käytettiin sokerisaksia?

- A) Sokerijuurikkaan leikkaamiseen pellolla
- B) Askarteluun
- C) Tuvanrakennustöissä
- D) Sokerin leikkaamiseen pienemmiksi paloiksi

Tehtävästä löytyy opettajalle vastaukset.

13. Toiminnallinen rastirata (Sovellettavissa eri ikäryhmille)

Kun oppilaat ovat tutustuneet virtuaalimuseon esineisiin, voidaan suorittaa rastirata. Luokkahuoneeseen ja mahdollisesti muuhun kouluympäristöön sijoitetaan erilaisia rasteja, joiden pohjatemana toimivat virtuaalimuseon kuvat. Oppilaat etsivät rasteja kartan tai vihjeiden avulla.

Toteutustapoja:

- kuvarastit, joissa tunnistetaan kuvissa olevia esineitä
- kuvarastit, joissa yhdistetään esineitä oikeisiin ammatteihin
- erilaiset tehtävarastit (esim. kirjoittamis- ja piirtämistehtävät, ilmaisulliset tehtävät)
- kuva-arvoitukset